

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as part hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: és Kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3. sz.	Társzerkesztő: Wagner Antal	Laptulajd. és fel. szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főmunkatársak: Dr. Nyiraty Janos Dr. Fehérvary Dezso egyedek.	Előfizetési árak: Évesre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér
---	--------------------------------	---	--	--

Csak szegény emberek!

Baja, 1911. június 16

A pénzügyminiszter tudvalevőleg július hó elsején felemeli a dohánygyártmányok árát. Az árfelemelés progresszív, azaz haladó lesz, amit úgy kell érteni, hogy minél szegényebb emberről van szó, annál nagyobb az emelés.

Igy az egy filléres szivarkák árát kerek száz perccel emeli az állam, ugyanakkor azok, akik Tisza szivart szívnak, meg sem érzik a jelentékeny áremelkedést. De megérik azok, akik egy pakli négyest vásárolnak, mert a pakliban jóval kevesebb lesz a dohány, mint ezelőtt.

Gyönyörű progresszivitás az, amelyik a szegény emberen veszi meg a nagy vámot, a gazdagot meg vámolatlan hagyja!

Más civilizált államok a legszegényebb néposztályok terheinek emelése helyett, milyen kitűnő jövedelmi forrásokat aknáznak ki.

Olaszorság megmutatta, hogyan juthat az állam óriási jövedelmekhez, a polgárok biztos tőkebefektetéshez, anélkül, hogy a szegényebb néposztályok cigarettáit drágítanák meg.

Az élet és tüzbiztosításra kimondotta Olaszország, hogy az állami monopólium. Élet és tüzbiztosítási üzemeket az új törvény életbe lépte után nem szabad semmiféle társasággal kötni, csak az állammal. Mindazon polgárok kik más biztosító intézettel kötnek biztosítást, fogházzal büntetendő cselekedetet követnek el.

Óriási, nagy jelentőségű törvény ez. Ha meggondoljuk, hogy a különböző életbiztosító társaságok, melyek hazánkban működnek, magyarországi üzleteik után közel száz millió kor. évi jövedelmet vágnak zsebre, elképzelhetjük milyen óriási dolog lenne, ha hasonló törvénnyel, hazánk jövedelmi forrásait ilyen minden képeletet felülmúló forrással gazdagíthatnánk.

Az óriási jövedelem melyhez az állam így jut, még nem minden, hozzá kell még számítani azt, hogy mennyivel egészségesebb és szolidabb alapon dol-

gozik majd egy állami biztosító intézet.

A tüzbiztosítást egy ilyen állami biztosító intézet fenállása esetén kötelezővé lehetne tenni, ami által a nemzeti vagyion intenzív módon meglenne védelmezve azoktól a pusztulásoktól, amelyek évenként egész vidékeket koldusbotra juttatnak.

Nem is tudjuk elsorolni azt a számtalan előnyt, melyek az állami biztosításból a polgárokra hármanak, de leszögezzük azt a tényt, hogy az állami biztosításból eredő hatalmas jövedelem nem a legszegényebb néposztályok zsebéből származnak mint most, a munkás és szegényemberek szíva dohányfajták száz százalékos felemeléséből, hanem azon dusszagdag részvényesek zsebeiből, kik jövedelmeiket külföldön pazarolják el.

De hát nálunk mikor szegény emberek dolgáról van szó, akkor szépségesen hallgat mindenki.

Az időjárás.

Zuhogó zápor, kárttevő jégeső, fagyasztó hideg. Mindehhez volt és van szerencsénk — ha ugyan szerencsének mondható — az elmúlt néhány nap alatt és a mai nap folyamán.

Napok óta sötét fellegek usznak az égen. Hol kiderült, hol beborult és aztán sűrű, vastag csöppekben hullott az eső. Néha-néha szinte felhőszakadásszerű eső zúdult a városra. Tegnap este pedig egészen betelt a mériék. Ugy esti kilenc és tíz óra tájban egyszerre csak vagy egy negyedóraig tartó jégeső eredt meg. Hatalmas, nagy darabokban esett a jég, aztán elállott és kis vártatva megújult és ismét néhány percig tartó jégeső hullott alá.

Alig mulott el a jégeső, olyan fagyasztó hidegre fordult az időjárás, hogy aki az utcán, vagy valahol, valamely nyitott helyiségben volt, dideregve, fogvecovga húzta össze a felöltőjét, amely bizony-bizony tulságosan könnyűnek bizonyult.

Ismert frázisa az újságoknak a »tavasz a télbene« vagy »tél a tavaszban«, de a »késő ős« a nyárban» eddig ismeretlen frázis volt az újságok szótárában. Most azonban ezt is fel kell venni az újság szótárába, mert már nem is frázis, hanem szomorú valóság. És ez a szomorú valóság nagy, kimondhatatlan nagy bajt, kiszámíthatatlan nagy károkat okoz ennek a drágaság által agyonsanyargatott, szegény polgárságnak.

A soká tartott száraz időjárás után kivá-

natos volt egy kis eső. Sőt több eső is hasznos lett volna a veteményeknek, a gabonának és a termésnek. Azonban az áldásból tulságosan bőven jutott ki és már nem is mondható áldásnak, mert a sok eső megártott a gabonának. Ehhez járult aztán a tegnap esti jégverés, amely gabonában, szőlőben, gyümölcsösben és kerti veteményekben kiszámíthatatlan nagy károkat okozott.

Ime. Az egyoldalú gazdasági élet veszedelme. A tisztán mezőgazdaságra utalt nép ki van tevé az időjárás szeszélyeinek. Nagy a szárazság, rossz termés lesz. Sok az esőzés, az is baj. Ha jégverés van, nyomába lép a nyomor, az inség, a drágaság.

És mégis hiába küzdünk azért, hogy megteremtsek az egészséges iparpolitikát. Az ipar munkát és kenyeret ad a nép nagy tömegének, áldása a népnek. Tekintsünk csak körül a mi szűkebb otthonunkban, idehaza, Baján. Nincsen ipar, vagy legalább alig van számbavehető iparunk. Pedig igazán alig van a vármegyében alkalmasabb város, mint Baja, ahol lehetne ipart teremteni.

Oda kellene hatnunk, hogy egészségesebb ipari vállalatok létesüljenek minálunk, amely meghonosítaná a város falai között az általános jólétet, amely részben mentesítene bennünket az időjárás szeszélyeitől.

Két öngyilkosság

történt tegnap éjszaka. Két szerencsétlen, a betegségtől agyonzaklatott ember, egy asszony és egy férfi vetette el magától az életet.

Jung Imre hajóskapitány az egyik öngyilkos. A boldogtalan ember néhány héttel ezelőtt jött Bajára pihenni. A betegsége ellen kerest orvosságot, gyógyulást. Jung Imre beteg volt, nagyon beteg. Tüdővész sorvasztotta élete fáját és ezért nem volt képes néhez szolgáltatának eleget tenni. Lejött hát Bajára, hogy itt keressen gyógyulást. Reménykedett, hogy itt majd összeszedi magát, aztán majd ismét elfoglalhatja a hajón a parancsnoki hidat.

A városi közkórházban érdeklődött is, hogy felveszik-e, kaphat-e és milyen árban külön szobát? A kórház igazgatója biztosította, hogy felveszik a kórházban és kap is megfelelő ápolást. Azonban nem ment a kórházba, hanem a Budapesti-ut 19 számú házában vett fel lakást.

Ugy látszik, hogy most már elég erősnek érezte magát arra, hogy ismét dolgozhassék és ezért szolgálatra jelentkezett az igazgató-ságánál. Innen azonban azt a választ kapta, hogy pihenjen még, ne álljon még szolgálatba, mert képtelenné teszi arra a betegsége.

Ugy látszik, ez a levél végsőig kétségbe ejtette, mert alig hogy megkapta a levelet, visszavonult a szobájába, elővette a revol-

verét és halántékán lötte magát. A golyó nyomban megölte.

A boldogtalan ember holttestét kivitték a városi kórház halottas kamrájába.

A másik öngyilkos egy asszony. Borkovics Antalné már régebben különváltan él az urától.

Az utóbbi időben betegeskedni kezdett. A betegsége megakadályozta őt abban, hogy annyit keresen a nemiyi a fenntartásához szükséges. Nehéz küzdelme volt az étellel a szegény asszonynak. Az urával is kereste a megbékülés útját, de nem találta meg. Tegnap aztán végleg leszámolt azzal az étellel, amely neki oly kevés örömet és oly sok-sok bánatot okozott.

Kült a Szegedi-ut 63 számú háznak udvarára, a halántékához illesztett egy revolvert, a ravaszt elcsattantotta, aztán elbukott. Mire a lövés döréjére figyelmessé lett házeliek hozzáfutottak, már megszűnt élni.

Telefonhírek.

Budapest, 1911. június 16.

A képviselőház ülése.

Befejezték a kultuszvitat.

Végre, hosszú vita után befejezték ma a kultuszvitát.

Az ülés elején Polónyi Géza szólalt fel és visszautasította Hock János elene intézett támadását. Hock János válasza után átérték a kultusztárca tárgyalására. Preszly Elemér felszólalása után elnök jelenti, hogy több szónok nincsen és így a vitát bezárja. Ezután az előadó kérte a javaslat elfogadását. Molnár János él a zárzó jogával.

Zichy János kultuszminiszter elítéli a felekezeti harcot, amelyek elfojtására mindent el fog követni. Válaszol az összes felszólalásokra

Újabb indemity

fog kérni a kormány. Az erre vonatkozó javaslatot hétfőn nyújtja be a képviselőházhoz a pénzügyminiszter.

Fehérváry Géza

testőrkapitány végleg nyugdíjba fog vonulni.

Nagy beteg iró.

Biró Lajos, a Sároglalilom szerzője megbetegedett Ma szanatóriumba szállították, ahol megfogják operálni.

Aviatika.

Bier főhadnagy ma felszállott Bécs-újhelyen. Esti hét órára várják Budapestben.

SZÍNHÉSZET.

A műsor.

Igen tisztelt Szerkesztő úr! Engedje meg, hogy hozzászólhassak nagybecsű lapjukban a direktió által összeállított műsorhoz. Nem tudom megérteni, hogy mire jó olyan műsor, mint például az e heti. Ima egy héten: A Királyfogás, a Koldusdiák és a Tanitónő. Hogy lehet ilyen műsorról nagyobb publikumot várni? Mind a három darabot már eleget látta a közönség. Vajon nem lett volna-e helyesebb például a »Sárga lilom« megismétlése, amelyet az is szívesen megnézne, aki látta és — amint igen sok embertől hallok — igen sokan szeretnék megnézni azok, akik nem látták. És ha már operettreprivet akarunk hozni, miért nem adják a Hajdúk hadnagyt.

A közönség egyébként kifogásolja a színlapok hiányos kihirdését és kiragasztását. Van sok ház, ahova még egyetlen egyszer sem vittek és sok tábla, ahova még egyetlen egyszer sem ragasztottak színlapot. Tisztelettel

Egy színházi bérlő.

Három előadásról

kell beszámolnunk egyszerre. Két operett és egy drámai előadásról. A három előadás közül a drámai emelkedik ki leginkább nívóságával, értékességével.

»Karenin Anna«, amely Magyar a Színházban elért nagy sikerének hírével szép publikumot vonzott szerdán este a színházba. A címszerep Halasi Mariska avatott kezében volt, Halasi Mariska a legfinomab árnyalatig, a legapróbb részletekig kidolgozta szer-pét, amelyet mélyen átérzve, nagy hatással játszott meg. Nagy intelligenciájával, kiváló művészetével végig lekötötte hallgatóságának a figyelmét és a közönséget a szó szoros értelmében magával ragadta. A nyílt színen is zajos tapsot aratott, míg a II. felvonás után háromszor hívták a kitünő művésznőt a lámpák elé.

Wronszky szerepében láthatólag nem érezte magát otthonosan Fenyő Emil. Fehér Gyula maszklájával és játékaival egyaránt jó hatást keltett. Úgy vették észre, mintha a szerepnemtudás nehézségeivel küzdött volna. Fehér rutinrozott színész és így sikerült neki ez a lényeges hibát nélkül elleplezni.

Az előadás összbenyomása igen kedvező volt és mindenki kielégítve hagyta el a színházat.

A »Királyfogás« és a »Koldusdiák« operettek muzsikája nagyon szép, de hát engedelmet kérünk mégis csak el kell ismerni, hogy azokat már nagyon is bevonta az ödség patinája. Két ilyen reprizből még is csak sok egy héten. A »Koldusdiák« muzsikáját különben élvezhetetlenné tette annak a kis publikumnak is a jégeső, amely úgy kopogott a szinkör deszka tetején, hogy még talán maguk a színészek sem hallották egymás szavát.

Heti műsor:

Pénteken: Tanitónő. Színmű.
Szombaton: Cigányszerelem. Operette.
Vasárnap d. u.: Tatárjárás. Operette.
este: Cigányszerelem. Operette.

NAPIHIREK

Értesítés. Az áll. el. népiskolákban az évvizárol vizsgálatok a következő sorrendben tartatnak:

a) Hittan vizsgálatok: június 19-én a róm. kath. tanulók vizsgálata a belvárosi iskolában, június 20-án a róm. kath. tan. vizsg. az alsóvárosi iskola fiuosztályaiban, jun. 21-én a róm. kath. tan. vizsgálatok az alsóvárosi iskola leányosztályaiban, jun. 22-én a róm. kath. tanulók vizsgálata a felsővárosi iskolában. E vizsgálatok mind a négy napon d. e. 8—11 óra között tartatnak. Június 18-án az evang. tan. vizsgálata (d. e. 9 órakor az evang. templomban.) Jun. 15-én a ref. tanulók vizsgálata (istentisztelet után a ref. templomban.) Általános vizsgálatok: június 26-án a belvárosi iskola 7 tantermében, jun. 27-én az alsóvárosi isk. 8 tantermében, jun. 28-án a felsővárosi iskola 5 tantermében. E vizsgálatok minden osztályban d. e. 8 órakor kezdődnek. A szülőket és az iskolaügy barátait tisztelettel fölkérjük, hogy ugy a hittani, mint az általános vizsgálatokon mentől nagyobb számban megjelenjen sziveskedjenek.

Az igazgatóság.

Halálozás. Sulyos csapás érte dr. Fehér Lőrinc tb. főjegyzőt. Özv. Fehér Lőrincné, született Kazal Terézia úrnő életének 56-ik évében hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. Özv. Fehér Lőrincné halálával egy munkás élet szűnt meg, aki ernyedetlen szorgalmat fejtett ki. A megboldogult gyermekei iránt odaadó szeretettel volt. Halála mély és igaz részvétet keltett az egész városban. Temetése ma délutáni 4 órakor ment végbe általános, nagy részvét mellett. Dr. Fehér Lőrinc tb. főjegyző és König Antalné szül. Fehér Juliska édesanyjukat, siratják.

Bajai Kath. Oltáregyesület e hó 15-én előadott nagysikerű előadását folyó hó 18-án d. u. 5 órakor felhelyárrakkal megismétli.

Ovodai záróünnep. A Bajai I. Kath. Nőegylet ez uton is meghívja a n. t. közönséget a zárdai ovodának szombaton, e hó 17-én d. u. 5 órakor tartandó záróünnepére.

A főgimnázium tornaversenye. Szombaton, e hó 17-én d. u. 5 órakor kezdődik a főgimnázium tornaversenye a képzőintézet tőszomszédságában levő játék-téren. Az a nagy érdeklődés, melyet az ifjúság testi nevelése iránt kiváló, érzékkel bíró publikumnak a helyi tornaversenyek iránt tanusit, előreláthatólag nagyszámu nézőt fog a játék-téren egybegyűjteni. Az intézet vezetősége az érdeklődő közönséget ez uton is tisztelettel meghívja.

Rézkénporló,

szabadalmazott

PERMETEZŐ

kivehető szélkazánával, tökéletes berendezéssel, (Napjegyű.) Vermorel-rendszerű, legjobb minőségű.

Mindennemű permetező alkatrészek kaphatók

DRESCHER GYULA vaskereskedésében BAJÁN.

Noé permetezőpor. rézkénpor. kénmáj. kékkő. raffiaháncs

legjobb minőségben és legolcsóbb napi árban. :-:

Elveszett egy »Jézus szívé» ábrázoló kis értékű tő nélküli brós. A károsult kéri, hogy a ránézve kedves emléket lapunk szerkesztőse útján kezeihez juttatni szíveskedjék, melyet illően fog honorálni.

A Józsefvárosban nagy munka folyik mostanság. A városi adóügyi osztály vezetője házról-házra járva gyűjti az újabb adatokat, amelyeknek alapján minden valószínűség szerint meg lesz a felebezésnek az eredménye és elkerüljük azt, hogy a Józsefváros ház-berádó alá tartozzék.

Nemzeti Szálló teraszja. Legkellemesebb ozsonázó hely hölgyeknek a Nemzeti Szálló teraszja. Naponta fagyalt, jegeskávét, hűsítő italok.

Naponta **zene-estély** a Casinó-vendéglő nyárihelyiségében **Horváth Sándor** személyes vezetésével. A n. é. közönség szíves pártfogását kéri

teljes tisztelettel **Preimajer Pál,**
Casinó-vendéglős,

Segédszerkesztő:

FODOR KÁROLY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma 101.

Hatósági rendelet

szerint mindenki házában köteles vizet készletben tartani. E célra legalkalmasabbnak és legtartósabbnak ajánlom saját gyártmányu

vasbeton hordókat

hektoliterenként 5 korona.

Állandó készlet **tégla-, cserép- és cementáruban.** Beocsini Portland és Roman Cement és I/a. darabos mész a legfrissebb állapotban mindig kapható **Grünhut Miksa** Spitzler-féle tégla és cementárgyárában.

Telefonszám 111. — Telefonszám 111.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű sörfogyasztó közönség tudomására hozni, hogy az összes

kőbányai

sörfőzdék

kizárólagos képviselése engem illet.

Mint hogy nyomára jöttem annak, hogy a közönség megtévesztésére kőbányai sör gyánánt nem Kőbányáról származó, hanem a kőbányai sörnél silányabb minőségű sört hoznak forgalomba, bátor vagyok a n. é. közönséget a saját érdekében figyelmeztetni, hogy

kőbányai sört

csak azon palackok tartalmaznak, melyek kőbányai vignettával (címkével) vannak ellátva

Tisztelettel

Trafikant Károly

a Dréher Antal r. t., az Első Magyar Részvénytársaság, az ifj. Hagenmacher Henrik r. t. és a Polgári Sörfőzde Részvénytársaság bajai vezérképviselője.

A **Szbanisicsei Takarékpénztár Őrszálláson** a **Hollandi Életbiztosító Társasággal** szövetkezve felvette ügykörebe, az

életbiztosítással

kapcsolatos

heti betét üzletet is.

Aki magát **1000 korona tőke biztosítására kötelezi**, az fizet hetenkint **1 koronát** és kor szerint egy csekély póttelétet, **15 év** letelte után, ha életben van, **kap 1000** koronát; ha pedig 15 év letelte előtt bár-

mikor elhalna, családjának vagy hozzá tartozóinak az **ezer korona azonnal kifizettetik.**

A biztosítás **több ezer** koronára is köthető.

A takarékpénztár a biztosítottak előnyös feltételek mellett **kölcsönt is nyújt.**

A képvisellel **BAJA város** területére **Rothschild Zsigmond** bajai lakost bízták meg, ki az érdeklődőknek díjtalanul felvilágosítással szolgál. Lakása: **Munkácsy Mihály-utca 2. szám.** — Telefonszám 87

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Vázozi-útrűt 63.
Áítal a legújnyosabb árak mellett ajánlatnak.

Locomobílok és cséplőgépek, benzínmotoros cséplőkészletek, magánjáró gézgek, szálmakazalozók, löhercséplők, tisztító-rostak, konkolozók, kaszálógépek, marokrakó- és kővekölő-aratógépek, szénagyűjtők, széna- és szálmásajtók, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, kukorica-morzsolók, szecska-vágók, répavágók, darálók, őrlőimok, egytemes aczékek, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb mezőgazdasági gépek.

ETERNIT-PALA

HATSCHÉK SZABADALMA

a jelenkor legjobb tetője

könnyű, törhetetlen, fagy-, vihar- és tűzmentes.

vörös-, fehér- és szürke színekben

Tervrajzzal és költségvetéssel díjtalanul szolgál:

GOLDSCHMIDT LAJOS

épületanyag és tűzifa kereskedő

Eternit-pala egyedélárusító Baja város és területére.

TELEFON SZÁM 88.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank bajai fiókjintézete

(Drescher Gyula-féle házban)

eisőrendű feltételek mellett nyújt

jelzalogkölcönöket

főldekre 10-től 65 évig terjedhető annuitásokkal, vagy tiszta kamatozású alapon. A kölcsönök lebonyolítása simán, gyorsan, a legmérsékeltbb költségekkel és a felek iránti legmesszebb menő előzékenységgel történik.

BÜTOR

legegyszerűbb és legegánsabb kivitelben készpénzért és részletfizetésre legolcsóbban beszerezhető:

HAAS és WEISZ cégnél BAJA

a Bajavidéki Takarékpénztár épületében, a városháza épülettel szemben.

Telefon szám: 143. **Meghívásra azonnal jövünk!** Telefon szám: 143.

Kárpitos-munkákat és tervszerinti lakberendezéseket elvállalunk.

Két asztalos inas

azonnal felvétetik

GOLDNER TESTVÉREKNÉL.

Hat osztályt végzett fiúk előnyben részesülnek.

HIRDETÉSEK

felvételnek — a kiadóhivatalban.

Kőbányai Polgári Serfőző Részvénytársaság Budapest, Kőbány.

Egészségéről van szó! Igyék naponta 1—2 palack
Dupla Maláta sört, de szt. István védjegyűt

mert ez a legelső, a valódi.

A söriparban korszakot alkotó a Kőbányai Polgári Serfőződe ezen világhírű söre, amelyet ma már minden országban utánoznak. Nemcsak a legélvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van, idegesség-, étvágyhiány-, vérszegénység-, almatlanság, tüdő- és gyomorbetegségeknél; igen ajánlandó lábadozó betegeknek és szoptató nőknek is.

Átánlja: **Noorden tanár Bécsben, Korányi tanár Budapesten, Glax tanár Abbáziában és számos szaktekintély.**

Bécs város kényes izlésű közönsége évenként 2.000.000 palacknál többet fogyaszt ezen magyar sörből

Kapható: **Stampfl Jenő** cégnél **Baján.**

Kellő iskolai képzettséggel

bíró ifjú

TANULÓUL

felvétetik

ifj. Wagner Antal

könyv-, zenemű- és papirkereskedésében

BAJÁN.

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja! 1904. St. Louis Grand Prix.

Legyen mindennapi italod!

Természetes hydrocarbonátos ásványvíz forrás, mely szénsavval telítettik. Az emésztést elősegítő pompás asztali víz.

Telefon 81. sz.

Főraktár Baja és vidéke részére:

Telefon 81. sz.

Stampfl Jenő fűszerkereskedő cégnél **Baja.**

Ugyintén minden bel- és külföldi ásványvízek legelőnyösebb áron kaphatók.

A Kristály ásványvíz árai: 1/2 liter 36 fill., 1 liter 46 fill., 1 1/2 liter 56 fill.

Üres üvegek visszavételnek: 1/2 literes 12 fill., 1 literes 16 fill., 1 1/2 literes 20 fillérért